

Sygn. akt IV Cz 281/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Wanda Dumanowska (spr.)

Sędziowie: SO Andrzej Jastrzębski

SO Mariusz Struski

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skarg dłużnika Powiat (...) na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś. A. Ł., w sprawie Km (...) - postanowienie z dnia 29 grudnia 2011r. w zakresie obciążającym dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego

z udziałem wierzyciela W. P.

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Rejonowego w Chojnicach

z dnia 21 lutego 2013r. – sygn. akt I Co (...)

postanawia:

1- oddalić zażalenie;

2- zasądzić od wierzyciela W. P. na rzecz dłużnika Powiatu (...) kwotę 30 (trzydzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Słupsku uwzględnił skargę dłużnika na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś. A. Ł. podjęte w sprawie Km (...) tj. na postanowienie z dnia 29 grudnia 2011r. w zakresie obciążającym dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, iż Komornik wszczął i prowadził egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, który nie uprawniał do jej wszczęcia. Zatem koszty, które powstały w tym postępowaniu, nie były celowe w rozumieniu art. 770 kpc.

Zażalenie na to postanowienie złożył wierzyciel, zaskarżając je w całości. Zarzuciła naruszenie art. 759 § 2 kpc poprzez przyjęcie, iż zachowanie wierzyciela, pełnomocnika i komornika było zawinione a w konsekwencji uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy zasądzenie od dłużnika kosztów egzekucji było błędną decyzją. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku o jego zmianę oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd II-iej instancji zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w postępowaniu egzekucyjnym obowiązują trzy zasady zwrotu kosztów: zasada odpowiedzialności dłużnika za koszty postępowania egzekucyjnego, zwrotu wierzycielowi kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji, oraz unifikacji kosztów tj. ściągania kosztów wraz z egzekwowanym świadczeniem.

Pierwsza z nich oznacza, że niezależnie od sposobu zakończenia egzekucji koszty związane z jej przeprowadzeniem ponosi dłużnik. Według drugiej zasady zwrotowi podlegają tylko koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji a ustala się je według reguł obowiązujących przy ustalaniu niezbędnych kosztów procesu (art. 98 § 2 i 3, art. 99 w zw. z art. 13 § 2). Zatem zakres i wysokość kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji zależą będzie od tego, czy wierzyciel występuje w postępowaniu egzekucyjnym osobiście czy też reprezentowany jest przez profesjonalnego pełnomocnika. O konieczności odpowiedniego stosowania - przy ustalaniu kosztów postępowania egzekucyjnego - przepisów o zwrocie kosztów procesu wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z 29 lutego 1996 r. (III CZP 17/96, LexPolonica nr 313963).

Ustawa nie precyzuje pojęcia kosztów celowych i niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Czyni to natomiast judykatura i doktryna. Z utrwalonego stanowiska judykatury wynika, iż za niecelowe należy uznać także koszty postępowania egzekucyjnego wszczętego, mimo że dłużnik zgodnie z tytułem wykonawczym dobrowolnie uiszcza dług w wymaganej wysokości i ustalonych terminach. W takiej sytuacji komornik - zgodnie z zasadą odpowiedzialności dłużnika za koszty egzekucji - obciąży kosztami dłużnika, który może skutecznie, w drodze skargi na czynność komornika w postaci wydanego postanowienia o ustaleniu kosztów, zakwestionować to rozstrzygnięcie. Sąd, który w odróżnieniu od komornika, może dokonać oceny w zakresie celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego, jeśli uzna, że dłużnik nie dał powodu do przymusowego egzekwowania świadczenia, zmieni postanowienie komornika i obciąży kosztami wierzyciela (vide: uchwałę składu 7 sędziów SN z 27 listopada 1986 r., III CZP 40/86, LexPolonica nr 308991, uchwała SN z 28 kwietnia 2004 r., III CZP 16/2004, LexPolonica nr 366668). Komornik nie jest natomiast uprawniony do oceny w zakresie celowości kosztów postępowania, prowadzącej do obciążenia nimi wierzyciela ((...), w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, s. 150, Currenda Sopot 2005). Jeśli zatem egzekucja okaże się niecelowa, to nie dłużnik, lecz wierzyciel, zostanie nimi obciążony (vide: post. SN z 9 września 1987 r., III CRN 233/87, LexPolonica nr 311425, OSNC 1989, nr 10, poz. 161 oraz uchwała SN z 19 lipca 1996 r., III CZP 80/96, LexPolonica nr 311179, OSNCP 1996, nr 11, poz. 148).

Dodać należy, iż koszty egzekucji ustala - wydając odrębne postanowienie - ten organ egzekucyjny, który prowadzi egzekucję, a zatem, jak w niniejszej sprawie, komornik. Powinny zostać one ustalone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły, nie mogą bowiem być ustalane w innym postępowaniu (vide: wyrok SN z 14 czerwca 1973 r., I CR 250/73, LexPolonica nr 308982). Na postanowienie komornika stronom przysługuje skarga a w postępowaniu nią wywołanym sąd może badać, czy czynności egzekucyjne były celowo podejmowane (vide: uchwała SN z 28 lutego 1995 r., III CZP 20/95, LexPolonica nr 303669).

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy można podzielić stanowisko skarżącego, iż w chwili złożenia wniosku istniał tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Administracyjnego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Był to jednak tytuł wadliwy, bowiem nie nadawał się do wykonania w drodze egzekucji, a określenie wysokości egzekwowanego roszczenia nie mogło nastąpić poprzez wyliczenie w punkcie 2 wyroku opisanej. Nie był do tego uprawniony ani wierzyciel ani Komornik, do którego wniosek egzekucyjny wraz z wadliwym tytułem wykonawczym wpłynął. Nadto, jak wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 30 maja 2012r., w sprawie IV Cz 97/12, odwołując się do art. 154 § 1 ustawy z 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, wykonanie wyroku wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z dnia 26 maja 2011r. nie mogło nastąpić w drodze egzekucji sądowej.

Zatem nie mogło dojść do skutecznego wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Wątpliwości co do możliwości wykonania tego wyroku winny być rozwiane poprzez złożenie wniosku o jego wykładnię. Uprawnionym do tego był zarówno wierzyciel jak i Komornik.

Tym samym w niniejszej sprawie nie można mówić o kosztach niezbędnych do celowego prowadzenia egzekucji, bowiem nie było podstaw prawnych do jej wszczęcia i w konsekwencji nie można tymi kosztami obciążać dłużnika.

Wobec powyższego, na mocy art. 385 w zw. z art. 397 kpc, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i 98 kpc oraz § 13 ust. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).